
הפקולטה לניהול
ע"ש קולר
אוניברסיטת תל אביב

Collier School
of Management
Tel Aviv University

מכון יוסף קסירר למחקר בחשבונאות
Joseph Kasierer Institute for Research in Accounting

דו"ח פעילות

2019

קרית האוניברסיטה, ת.ד. 39040, רמת אביב, תל אביב 6139001 סלפון: 03-6407740 פקס: 03-6407738
Tel Aviv University, POB 39040, Ramat Aviv, Tel Aviv 6139001, Israel; Tel: 972-3-6407740, Fax: 972-3-6407738

aliziae@tauex.tau.ac.il | <https://en-coller.tau.ac.il/faculty-research/research/centers-institutes-chairs/?tab=1>

תכן העיניינים	
	1. מטרת מכון יוסף קסירר
	2. ראש המכון, חברי הנהלת מכון יוסף קסירר, ועדה אקדמית וועדה מייעצת
	3. פעילויות לשיתוף הקהילה במחקר אקדמי (כולל כיסוי תקשורתי)
	4. הוראה ופעילויות לקידום סטודנטים
	5. מחקר בתהליך

1. מטרת מכון יוסף קסירר

המכון נוסד ביזמת רוי"ח יוסף קסירר ז"ל לקידום המחקר היישומי בתחום החשבונאות בישראל. ברוח דרכו ופועלו של יוסף קסירר, המכון פועל לקידום החשיבה החשבונאית בישראל ולעידוד והפריית המחקר היישומי בחשבונאות בישראל. המכון משמש נקודת חיבור בין האקדמיה לפרקטיקה בתחום החשבונאות ומספק במה לדיונים בהשתתפות אנשי אקדמיה ואנשי מפתח בסקטור העסקי וברשויות השלטון. מפגשי המכון מתקיימים במהלך השנה לצורך קיום דיון מקצועי פתוח בפקולטה לניהול על שם קולר באוניברסיטת תל אביב .

פרופ' יצחק סוארי הקים את המכון בשנת 1990, היה מנהלו הראשון והתווה את דרכו כמוביל החשיבה החשבונאית בישראל.

בשנים האחרונות מתמקדות פעילויות במחקר יישומי בתחום החשבונאות של מוסדות פיננסיים בישראל. המכון משמש מקום לכינוס אנשי אקדמיה ומנהלים במוסדות הפיננסיים בתחום החשבונאות ומספק במה לדיונים מקצועיים בהשתתפות אנשי אקדמיה ואנשי מפתח בסקטור העסקי וברגולציה.

2. חברי הנהלת מכון יוסף קסירר, ועדה אקדמית וועדה מייעצת

רו"ח דוד גולדברג – מנהל המכון

דוד גולדברג כיהן כנשיא לשכת רואי חשבון, כיו"ר המועצה המקצועית וכיו"ר המוסד לסקירת עמיתים בלשכה, וכמשתתף קבוע בוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה חשבונאית. בעל רישיון רואה חשבון משנת 1985 ובוגר החוגים חשבונאות וכלכלה באוניברסיטת תל אביב (1982). סיים בהצטיינות תואר שני במנהל עסקים עם התמחות במימון באוניברסיטת ת"א בשנת 1984. דוד נמנה על הסגל האקדמי של החוג לחשבונאות בפקולטה לניהול באוניברסיטת ת"א משנת 1985 ועד היום. משמש כרו"ח בפרקטיקה בראיית חשבון ויועץ כלכלי משנת 1985 ומתמחה בחשבונאות פיננסית, דיווח כספי ניתוח דוחות כספיים הערכות שווי ותמחיר. כיהן כשותף מחלקה המקצועית במשרד רואי החשבון ליאון אורליצקי ושות'. דוד כיום עוסק בין היתר במתן ייעוץ כלכלי ופיננסי, כבורר וכמגשר ובמתן חוות דעת בתחומים הנ"ל.

פרופ' דן וייס, רו"ח – ראש המכון

דן וייס עומד בראש מכון קסירר למחקר בחשבונאות ובראש מרכז רעיה שטראוס לחקר עסקים משפחתיים בפקולטה לניהול ע"ש קולר באוניברסיטת תל אביב. מחקריו עוסקים בחשבונאות, ביטוח, מימשל תאגידי ובעלות משפחתית על עסקים. פרופ' וייס הצטרף לפקולטה לניהול בשנת 2003 מ- University of California at Davis. דן למד הנדסת תעשייה וניהול במגמת מערכות מידע בטכניון ודוקטוראט במנהל עסקים באוניברסיטת תל אביב, והינו רו"ח מוסמך. דן כיהן כמבקר ב- PriceWaterhouseCoopers והיה שותף מנהל ב- OIC Technologies כעשר שנים. דן מכהן כיו"ר דירקטוריון בית הזהב (חברה ציבורית), וכיהן כדירקטור חיצוני בבורסה לניירות ערך בתל אביב ובחברות פרטיות וציבוריות. דן מכהן כחבר ועדת השקעות בקבוצת כלל ביטוח. כיהן בעבר כיו"ר וכחבר בוועדות השקעה של קבוצת מגדל-מקפת וקבוצת איילון.

מחקריו של דן התפרסמו, בין השאר, ב- Nature, The Journal of Accounting Research, Accounting Review, Journal of Management Accounting Research של The Journal of Management Accounting Research וקבל את Lybrand Certificate of Merit Award ופרסי הוראה רבים בתכניות MBA ו- Executive MBA.

הנהלת המכון

פרופ' דן וייס, רו"ח

פרופ' משה צבירן, דקאן הפקולטה לניהול ע"ש קולר

פרופ' אתי איינהורן, רו"ח

פרופ' יצחק סוארי, רו"ח (נציג התורם)

ועדה אקדמית

פרופ' משה צבירן, דקאן הפקולטה לניהול ע"ש קולר – יו"ר

פרופ' דן עמירם, רו"ח

פרופ' אתי איינהורן

ד"ר יעקב עודד

פרופ' דן וייס, רו"ח

Advisory Board

פרופ' משה צבירן, דקאן הפקולטה לניהול ע"ש קולר – יו"ר

פרופ' יצחק סוארי, רו"ח (נציג התורם)

רו"ח איריס שטרק – נשיאת לשכת רואי חשבון

פרופ' שמואל האוזר

רו"ח בני גבאי – יו"ר דירקטוריון הפניקס ביטוח

רו"ח משה שחף – EY

רו"ח אברהם פרוכטמן – KPMG

מקים המכון

פרופ' יצחק סוארי, רו"ח

מזכירת המכון

גב' עליזה עברון

מזכירת המכון מיום היווסדו ועד לשנת 2003: הדרה מזרחי ז"ל

3. פעילויות לשיתוף הקהילה במחקר אקדמי (כולל כיסוי תקשורתי)

ערב העיון השנתי הרביעי לענף הביטוח - סיכום דו"חות כספיים 2018 - 10 באפריל 2019

נכחו: 270 אנשי אקדמיה, מנהלים בתעשיית הביטוח ואנשי רשות שוק ההון וגופי רגולציה.

16:30	התכנסות וכיבוד
17:00	ברכות פרופ' משה צבירן, דקאן הפקולטה לניהול רו"ח דוד גולדברג, נשיא לשכת רואי חשבון שקדם
17:10	<u>מסקנות מהדוחות הכספיים לשנת 2018</u> בני גבאי, רו"ח, ואור הרוש, רו"ח <u>חברות ה- INSURTECH המובילות – ביצועים מול PR ב-2018</u> פרופ' דן וייס, רו"ח, מנהל מכון קסירר, ויהונתן שוורץ, שלמה ביטוח
18:00	אורח כבוד דר' משה ברקת – ראש רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון
18:30	<u>ביטוחי בריאות בישראל בעשר השנים הבאות</u> משתתפים (א-ב): דר' רחל אדטו (כלל), זאב וורמברנד, דר' נאוה ניב-סרודיו (איילון), דר' אודי פרישמן.

ברקת למוסדיים: תחליטו לבד

המוסדיים קיבלו בזרועות פתוחות את מינוי של משה ברקת לתפקיד הממונה על שוק ההון, אך דרישותיו החדשות, שעשויות לפגוע בעיקר באנטרופי, יטילו עליהם תשומות כספיות לא מבוטלות

רחלי בינדמן 15.04.19 08:08

חברות הביטוח ובתי ההשקעות קיבלו בזרועות פתוחות את מינוי של משה ברקת לתפקיד הממונה על שוק ההון במקומה של דורית סלינגר, שהקשתה עליהם לא פעם. בענף קיוו כי הקדנציה של ברקת, שכהן בעבר כיו"ר דירקטוריון הפניקס ומכיר לפני ולפנים את נחת זרועה של הרגולציה, תתאפיין בפחות חוזרים ותקנות וביותר רוח גבית לשוק החופשי. אלא שביום רביעי האחרון הפתיע ברקת את הענף, כשהכריז על תוכנית מרחיקת לכת לחיזוק המעורבות של הגופים המוסדיים בחברות שבהן הם משקיעים את כספי החוסכים. ברקת חשף שלוש דרישות חדשות מהמוסדיים: איסור הסתמכות עיוורת על חברות ייעוץ חיצוניות, החלטות ההצבעה יתקבלו אך ורק על ידי ועדת ההשקעות הבלתי תלויה, ונימוקי ועדת ההשקעות להחלטת ההצבעה יהיו פומביים.

1. איסור הסתמכות עיוורת על חברות ייעוץ חיצוניות

המהלך הדרמטי ביותר שעליו הכריז ברקת נגע לאופן קבלת ההחלטות של הגוף המוסדי ביחס להצבעות באסיפות כלליות של החברות. אם עד כה רוב מוחלט של הגופים המוסדיים ביסס את החלטות ההצבעה שלו על בסיס חוות דעת של חברת ייעוץ חיצונית (רוב השוק משתמש בשירותי חברת הייעוץ אנטרופי, בודדים בחברת הייעוץ עמדה ומספר קטן מאוד של גופים, בהם פסגות, מבצעים אנליזה עצמאית), כעת ברקת דורש (בהופעתו כנס הביטוח של מכון קסירר באוניברסיטת ת"א) כי "גופים אלה ידרשו להתבסס על אנליזה עצמאית, בשונה מהנהוג כיום". הרציונל שלו מובן. בשנים האחרונות רוב הגופים הסתמכו על המלצת חברת הייעוץ החיצונית באופן עיוור כמעט, שכן החלטה להצביע אחרת היתה דורשת פרוצדורה מעיקה של כינוס ועדת ההשקעות של החברה ומתן נימוקים כתובים להחלטה שלא להצביע בהתאם להמלצתה של חברת הייעוץ.

צילום: עמית שעל

משה ברקת

ברקת סבור כי בעידן שבו יותר ויותר חברות ציבוריות נסחרות ללא גרעין שליטה, יש משנה חשיבות להשפעת הגופים המוסדיים על המתרחש בהן ולכן לא נכון להסתמך באופן עיוור על חוות דעת חיצונית, במיוחד כאשר חברות הייעוץ לא נקיות מניגודי עניינים. אנטרופי, למשל, מחזיקה גם בחברת אנטרופי ממשל תאגידי, המייעצת לחברות ציבוריות בתשלום איך לחזק את הממשל התאגידי בהן. זאת, במקביל לשירותי ההמלצות שלה למוסדיים אם לאשר שכר של בכירים באותן חברות או לאשר עסקאות בעלי עניין בהן. במובן זה, ברקת נכנס חזיתית באנטרופי ומחליש את כוחה, כדי לייצר אחריות גבוהה יותר בקרב המוסדיים, שלא יכלו להסתתר יותר מאחורי "החצאית של אנטרופי". זאת, תוך

דרישה מהגופים המוסדיים, בעיקר הקטנים שבהם, לתשומות כספיות לא מבוטלות של ביצוע אנליזה עצמאית. למהלך של ברקת עלולות להיות השפעות נוספות. מלכתחילה, השימוש של הגופים בהמלצות אנטרופי הגיע מחשש לניגוד עניינים ומלחצים כבדים שהופעלו על בעלי השליטה בגופים המוסדיים להצביע באופן כזה או אחר. המשק הישראלי קטן וסבוך קשרים. כך למשל, בעלי הון כמו יצחק תשובה ואלפרד אקירוב נמנים על לקוחות הבנקים הגדולים, מנהלים חלק מהשקעותיהם בבתי ההשקעות ואת חסכונות הפנסיה של עובדיהם בחברות הביטוח. חלק מבעלי ההון עדיין מחזיקים בגופים פיננסיים (שמהם הם נדרשים להיפרד מכוח חוק הריכוזיות עד סוף השנה), ואותם בעלי הון מחזיקים בקווי אשראי בבנקים, שהם גם חברות ציבוריות, ונמנים עם לקוחות בתי ההשקעות וחברות הביטוח. לפני שאנטרופי השתלטה על שוק ההצבעות, היו נתונים לא מעט בעלי שליטה ומנהלים בגופים מוסדיים ללחצים שהגיעו ישירות אליהם מצד בעלי שליטה ומנהלים. אנטרופי היוותה סוג של פתרון לבעיה הזו, כאשר אותם מוסדיים הסבירו שההחלטה לא נמצאת כלל בידיהם שלהם, אלא הם נסמכים על המלצת חברת ייעוץ חיצונית, שבעצם סיננה את אותם רעשי רקע.

2. החלטות הצבעה יתקבלו רק על ידי ועדת השקעות בלתי תלויה

ברקת, לכאורה, מבקש להחזיר את הגלגל לאחור ולהשיב את האחריות על ההצבעה לגופים המוסדיים עצמם. אלא שגם ברקת מבין את הסיכון הכרוך בכך, וקובע כי כל החלטת הצבעה תתקבל על ידי ועדת ההשקעות של כספי העמיתים. כיום, במידה שמסתמכים על חברת ייעוץ חיצונית, אין צורך לכנס את ועדת ההשקעות, למעט בהצבעות ביחס לגוף מוסדי מתחרה (למשל, כאשר כלל ביטוח צריכה לאשר את שכר מנכ"ל מגדל). כעת ברקת מצפה שכל ההחלטות הללו יתקבלו על ידי ועדת השקעות, הכוללת נציגים בלתי תלויים, שלא קשורים לבעל השליטה, מה שאמור להפחית מאוד את ניגודי העניינים הפוטנציאליים.

במקביל, כדי לא להטיל נטל גבוה מדי על המוסדיים, הוא מאפשר להם שלא להשתתף בכל הצבעה, כפי שהם מחויבים כיום, אלא מוסר כי "חובת ההצבעה תתבסס על מבחן האינטרס הכלכלי של העמיתים" - ניסוח עמום, שמרמז על מבחן של רמת השפעה של הגוף המוסדי על תוצאות ההצבעה, ככלי לקבל החלטה אם להשתתף בהצבעה. אף על פי כן, בחברות ללא בעל שליטה, שבהן ההשפעה של המוסדיים גדולה יותר, הם ידרשו להשתתף בכל ההצבעות "אלא אם סברו כי הימנעות מהצבעה אינה פוגעת בעמיתים" - עוד משפט עמום שכל הנראה יפורש על ידי המוסדיים באופן מחמיר יותר.

3. נימוקי ועדת ההשקעות להחלטת ההצבעה יהיו פומביים

לבסוף, ברקת זורק עוד פצצה לאוויר כשהוא קובע כי ועדת ההשקעות "תפרסם את החלטה כיצד להצביע ואת נימוקיה". למרות פניות אל ברקת להסברים, הוא הבהיר כי הדברים ברורים, ולכן לא נותר אלא לפרשן את דבריו אלו. כבר היום הצבעות המוסדיים הן שקופות וידוע איך הצביע כל גוף. אך האם ברקת מצפה כי ועדת ההשקעות תפרסם בפרהסיה את נימוקי ההצבעה שלה? מהלך כזה יהיה מאיר עיניים לעמיתים, שבעצם ייפו את כוחם של המוסדיים לקבל את החלטות ההצבעה עבורם.

התוכנית הדרמטית של ברקת: המוסדיים יוכלו להגדיל אחזקות בחברות בורסאיות

יו"ר רשות שוק ההון אמר הערב כי הרפורמה "תאפשר לגופים המנהלים כספי חוסכים להחזיק עד 7.5% במניות גופים מוסדיים ללא שולט" ■ לדבריו, המשמעות היא כי השפעת המוסדיים על השוק תתעצם, וכי המהלך ישרת את החוסכים לפנסיה וישפר את הממשל התאגידי בחברות

19:05 10.04.2019 מאת: **אסא ששון**

משה ברקת, יו"ר רשות שוק ההון, חשף הערב (ד') את כוונתו לשורת הסדרות בתחומי ההשקעות, שתכליתה להגביר את המעורבות של הגופים המוסדיים בחברות בהן הם משקיעים, לטובת העמיתים והחוסכים.

"במסגרת הרפורמה, הרשות תאפשר לגופים המנהלים כספי חוסכים (בהבחנה מהשקעות ה'נוסטרו' של התאגידים) להחזיק עד 7.5% במניות גופים מוסדיים ללא שולט, תוך דרישה כי יפעלו באופן מיוזע ועצמאי בעת השתתפותם באסיפות מחזיקי ניירות ערך", אמר ברקת בכנס הביטוח השנתי של מכון קסירר למחקר בחשבונאות, הפקולטה לניהול ע"ש קולר באוניברסיטת תל אביב.

בנושא ענף הביטוח וההשקעות, וסיכום דו"חות כספיים ל-2018, ברקת הוסיף כי "לגופים המוסדיים השפעה משמעותית על החברות הנסחרות בבורסה, היות שבאופן מצרפי הם המחזיקים בבלוק המניות הגדול ביותר ברוב החברות, למעט בעל השליטה, ככל שישנו. השפעת המוסדיים על השוק עשויה להתעצם, לאור העלייה במספר החברות בהן אין בעל שליטה.

"במסגרת ההסדרה המתוכננת, תפרסם הרשות טיוטת מדיניות היתר החזקה, שלפיה יתאפשר לגופים המנהלים כספי לקוחות (קרנות פנסיה, קופות גמל, חברות ביטוח, קרנות נאמנות וקרנות סל) להחזיק עד 7.5% (חלף 5%) במניות גופים מוסדיים ללא בעל שליטה, בכפוף לקבלת היתר מהממונה על רשות שוק ההון, כשהגבלות החלות כיום על בעלי השליטה ועל חשבונות הנוסטרו ימשיכו להתקיים. על מנת לקבל מראש היתר להחזקה, יידרשו הגופים הרוכשים להצהיר כי הרכישה נעשית במסגרת מהלך עסקיהם הרגיל, למטרות השקעה עבור לקוחות, ולא מתוך כוונה לכוון את עסקי הגוף המוסדי".

עוד ציין ברקת כי "הרשות מבקשת לקבוע לגופים המנהלים כספי לקוחות בפקוחה סדרי התנהלות חדשים בהצבעות באספות בעלי מניות. גופים אלה יידרשו לקבל החלטות הצבעה באופן עצמאי מהחלטות ההצבעה של גופי הנוסטרו. כמו כן, גופים אלה יידרשו להתבסס על אנליזה עצמאית בשונה מהנהוג היום.

"חובת ההצבעה של גופים אלה תתבסס על מבחן האינטרס הכלכלי של העמיתים. בהתאם, יידרשו הגופים המנהלים ביחס לחברות ללא בעל שליטה, להצביע על כל הנושאים המובאים לסדר היום, אלא אם סברו כי הימנעות מהצבעה אינה פוגעת בעמיתים. החלטתם כיצד להצביע תתקבל באופן מיוזע ועצמאי, על ידי ועדת ההשקעות של כספי העמיתים, שתבחן ותנתח את הנושאים המובאים לסדר היום של האסיפה הכללית, תפרסם את החלטתה כיצד להצביע ואת נימוקה".

ברקת עוד הוסיף כי "האפשרות של ציבור החוסכים להגדיל את החזקתם בגופים מוסדיים שבהם אין שולט, תשרת בראש ובראשונה את החוסכים לפנסיה, שיוכלו ליהנות מהשקעות אלה וגם תסייע בשימור יציבותם ואיתנותם של גופים מוסדיים ללא שולט.

"לענין השתתפות הגופים המוסדיים באסיפות כלליות, אני סבור כי אחריות חברי ועדת ההשקעות והפועלים מטעמה כלפי העמיתים, מחייבת אותם לשקול באופן עצמאי, מידע, נטול אינטרסים זרים או ניגודי עניינים את אופן הצבעתם באסיפות הכלליות. החשיבות של ניהול ההשקעה ומיצוי הזכויות הגלומות בה עבור העמית, לרבות על דרך של השתתפות באסיפה, חשוב לא פחות מביצוע ההשקעה עצמה. העלאת סטנדרט המעורבות של הגופים המוסדיים בחברות הנסחרות בבורסה, צפויה להוביל לשיפור הממשל התאגידי בחברות הנסחרות, ושכלול השוק, ובכך מוגשם אינטרס ציבורי חשוב נוסף".

4. הוראה ופעילויות לקידום סטודנטים

הפקולטה לניהול
ע"ש קולר
אוניברסיטת תל אביב

החוג לחשבונאות

טקס הענקת תעודות הצטיינות דקאן ומלגות הצטיינות - תש"ף 25 בפברואר 2020

מלגה ממכון קסירר למחקר בחשבונאות בראשות פרופ' דן וייס
ומלגת הנצחה ע"ש עמרם קדוש ז"ל המוענקת מטעם הבנק הבינלאומי הראשון
המלגות על כתיבת עבודות סמינריוניות מצטיינות בקורסים: "סמינר בחשבונאות פיננסית"
"סמינר בחשבונאות ניהולית וממשל תאגידי", בחוג לחשבונאות בשנת הלימודים תשע"ט

טל סוסובר	מוהאב גלגולי
איתן פונו	ניא דיטש

5. מחקר בתהליך

אודי לבקוביץ – עבודת תזה לתואר שני

Debt Composition in the Solvency II Era:

Evidence from European Insurance Companies

מנחה: פרופ' דן וייס, רו"ח

גיא קרן - עבודת תזה לתואר שני - הושלמה בהצטיינות.

השקעות חברות ביטוח בטכנולוגיות מידע וב-INSURTECH

מנחה: פרופ' דן וייס, רו"ח

אביב בצלאל, אלזה מויסה, שהם ניסטל, ואסף פרידמן - מחקר מבוסס על עבודה סמינריונית בהנחיית פרופ' דן וייס, רו"ח.

האם שכר טרחת המבקר יורד בעקבות החלפת משרד רואי החשבון?

ד"ר צחי ורסנו

Conditional and unconditional disclosure regulations: an analysis of two tools for enhancing firm value

פרופ' דן וייס

תחזיות רווח של אנליסטים פיננסיים